

שיחת השבוע

יש חדש

■ מנהגי יום ההילולא

בשבת קודש זו משתדל כל אחד ואחד לעלות לתורה (ובמקום שמספר הקרואים אינו מספיק, מזמנים כמה מנגינים לקריאת התורה). במוצאי שבת מדליקים נר נשמה. ביום ראשון בבוקר, אחרי התפילה, כותבים 'פדיון נפש', מניחים אותו באחד מספריו של הרבי, ולאחר מכן משגרים אותו לקוראו על הציון הקדוש (דוא"ל: ohel@ohelchabad.org; פקס: 001-718-723444). נותנים תוספת צדקה למוסדותיו של הרבי, לומדים פרקים ממאמר החסידות האחרון שמסר, 'ואתה תצווה', וכמובן פרקי משנה שמתחילים באותיות שמו הקדוש. במהלך היממה עורכים התוועדות חסידות.

■ 'בית הרבי' מזמין

בית אגודת חסידי חב"ד בכפר חב"ד, שנבנה בתבנית בית מדרשו של הרבי '770', מזמין את הציבור לבוא בג' בתמוז ובימים הסמוכים אליו, להתפלל במקום, ולשגר את הבקשות וה'פדיונות' לציון הקדוש. לתיאום קבוצות: 0548113770.

■ התוועדויות

בתי חב"ד ברחבי הארץ עורכים התוועדויות מיוחדות לציון יום ההילולא. פרטים על האירועים באזור מגוריתכם – בבית חב"ד המקומי.

היכנסו לצירת קשר עם בית חב"ד הקרוב אליכם

chabadisrael.co.il

חב"ד ישראל << הכתובת שלך לכל עניין יהודי

זמני השבוע

יורשלים	תל-אביב	חיפה	באר-שבע	אילת	ניו-יורק
19:09	19:31	19:22	19:29	19:24	20:13
20:31	20:33	20:35	20:31	20:26	21:21

פרקי אבות פרק ד

שבת ישראל,
קרם והזמנים

להרגיש טעם יהודי KEDEM

PRODUCT OF USA

של תושבי הארץ, אסור להתחשב בשום לחץ חיצוני. צריך להפגין עוצמה ותקיפות. עמידה כזאת לא תזיק, ולהפך, היא תעצים את מעמדם של היהודים בעיני העמים".

הרבי ציין את השינוי החיובי אחרי מהפך 77, תשל"ז, כאשר ראשי המדינה החלו להזכיר שם שמייים בגאון: "ראשי הממשלה הקודמים לא הזכירו את שם השם, והיו להם רגשי נחיתות כלפי הגויים. עכשיו התחילו לדבר בתקיפות, להראות שלא מתרשמים מהגויים, ולהזכיר את שם ה'... [ובעקבות זאת] כבר נעשה שינוי לטובה".

עמידה איתנה. הגויים יכבדו (צילום: ישראל זאב גולדשמיד)

ניסינו ונוכחנו

גם בשנים שהממשל האמריקני לא תמך בעמדות ישראל, סבר הרבי שאין להיכנע ללחצים בעניינים החיוניים לביטחון הארץ ותושביה. פעמים רבות אמר שכאשר נעמוד על שלנו בנחישות, הדבר יעורר הערכה גם בממשל. "האמריקאים גם הם רוצים לראות שארץ ישראל חזקה, ויכבדו אותה אם תעמוד על שלה", אמר פעמים אין-ספור.

ואכן, ראינו מה הייתה תוצאת מדיניות ההתרפסות והניסיונות למצוא חן בעיני העולם. כל כניעה ללחץ גררה מייד לחץ גדול יותר, ועודדה את אויבנו להגביר את הלחצים עלינו. לעומת זה, כשאנו עומדים על שלנו והודפים את לחצי העולם, בסופו של דבר מביא הדבר כבוד והערכה. התמיכה שאנו מקבלים כיום מהעולם היא ההוכחה שהדרך שהתווה הרבי היא הנכונה, ובה צריך ללכת.

הדרך שמוכיחה את עצמה

אין ספור פעמים זעק הרבי מליובאוויטש על הניסיון למצוא חן בעיני הגויים, גם על חשבון ביטחוננו. רק עמידה איתנה מביאה כבוד והערכה

העולם כולו מביט בהשתאות במדינת היהודים שיצאה להילחם במעצמת הרשע האיראנית. אם בעבר היינו שק החבטות של העולם, וכל נושא תפקיד במדינה כלשהי הרשה לעצמו להטיף לנו מוסר – פתאום כולם נאלמו דום והתמלאו הערצה לנחישותם של היהודים להילחם במבקשי רעתם.

ואנחנו נזכרים באין-סוף הזעקות של הרבי מליובאוויטש, על הניסיון למצוא חן בעיני הגויים, להיענות לתביעותיהם, להראות שאנחנו יפים ונחמדים, גם על חשבון ביטחוננו. שוב ושוב אמר הרבי שדרך זו משיגה את ההפך הגמור, ואילו עמידה איתנה מביאה כבוד והערכה.

הזכרת שם שמייים

הספר 'קראתי ואין עונה', המרכז את דברי הרבי בענייני הביטחון והמדיניות, הוא בעצם זעקה אחת גדולה על רפיסותם של קברניטי המדינה, המשתוקקים למצוא חן בעיני אומות העולם ומשיגים את התוצאה ההפוכה.

הנה דוגמה אחת: "עלינו לזכור שהרגש הטבעי של הגויים הוא לכבד יהודי שמתגאה בדתו ויהדותו (...). בשעה שיהודי מקיים בגאווה את מצוות התורה בלי להתרשם מסביבתו – לא זו בלבד שאין הוא גורם שבני העמים האחרים ישנאו אותו, אלא להפך – אומות העולם ירחשו לו כבוד והערצה".

ועוד דוגמה: "רואים בגלוי ובהבלטה עד כמה גדול רגש הנחיתות כלפי גויים ותרבות נוכרית, וכן את תוצאת הדברים – שלא זו בלבד שאין מקבלים שום כבוד בעקבות זאת, אלא להפך, על-יד זה מתבזים עוד יותר בעיני האומות".

עולה הטענה, הלוא אנו זקוקים לסיוע מצד אומות העולם ואין אפשר שלא להתחשב בדעתן? אומר הרבי: "אף שזקוקים לכסף, לנשק ואפילו לעצה טובה ולדברים נוספים שעדיף לא לפרטם בגלוי – הרי שכשמדובר בדברים חיוניים לשלומם

התקשרות פרשה • עם בדיג'יטל - באתר חב"ד ישראל

שולחן שבת

מעובד על־פי שיחותיו של הרבי מליובאוויטש

עיבוד: לוי שייקביץ

חשיבות הפרטים הקטנים

קורח טען "כִּי כָל הָעֵדָה כָּלָם קְדוֹשִׁים", והציג שתי טענות מתריסות. הראשונה על מצוות ציצית. הדין מחייב שפתיל אחד בציצית יהיה צבוע תכלת, ואולם מה הדין כשהטלית כולה צבועה תכלת, האם היא עדיין חייבת בציצית?

מאחורי דבריו הסתתרה כוונה עמוקה. הציצית נועדה להזכיר ליהודי את מצוות ה'. התכלת דומה לים, והים דומה לרקיע, והרקיע לכיסא הכבוד. טען קורח: אם מהותה של הציצית היא תזכורת, הלוא בגד שצבוע כולו תכלת הוא תזכורת טובה יותר מחוט יחיד! ומה אפשר ללמוד על נושא המחלוקת שלו – עם ישראל

מן המעיין

אקטואלי תמיד

"פרשה זו יפה נדרשת" (רש"י). פרשת המחלוקת אקטואלית בכל עת, להרבות מחלוקת וריב בישראל. תמיד נמצאים לה דרשנים, שדורשים אותה יפה ומוצאים לה טעם וצידוק. (רבי יהונתן אייבשיץ)

רמז במידות הארון

"חכם גדול היה קורח ומטועני הארון" (מדרש רבה). אף-על-פי שהיה מנושאי הארון לא שם לב לאמות הארון שהיו שבורות: "אמתיים וחצי אורכו ואמה וחצי רוחבו", דבר שבא להורות את חשיבות מידת הענווה, השפלות ושיכרון הלב, ואילו הוא התנשא לבקש גדולה.

(רבי עקיבא סופר)

ייחוס מעורר ענווה

"ייחוס אבות הוא דבר חשוב וטוב, כתנאי שהוא מביא את האדם לידי הערכת שפלות עצמו מול גדולת אבותיו ומעוררו למעשים טובים ולענוות רוח. ואולם אצל רוב האנשים הייחוס מקלקל את השורה ומביא אותם לידי גאווה ויהירות, ושורש הרע הזה מצינו אצל קורח.

(רבי נפתלי מרופשיץ)

הבין את הכוונה

"וייקהלו על משה ועל אהרן... וישמע משה

כולו הוא בבחינת טלית שכולה תכלת, שכן כולם קדושים, ואם כן, מדוע יש צורך בחוט של תכלת – במשה רבנו ובאהרן הכהן?

התוספת בטענה השנייה

קורח הציג טענה שנייה: האם בית מלא ספרים חייב במזוזה? במזוזה יש שתי פרשיות בלבד מהתורה, ואם כן, בית שיש בו ספר תורה שלם, מדוע הוא זקוק למזוזה, שיש בה שתי פרשיות בלבד? ובנמשל: עם ישראל הוא כמו בית מלא ספרים, ואם כן, מדוע נדרשת 'מזוזה' – תפקיד מיוחד של משה ואהרן?

לכאורה שתי הטענות משקפות אותו רעיון, ומה ניתוסף בטענה השנייה? אלא שבטלית עצמה אין קדושה, בעוד כבית מלא ספרים יש קדושה בכל ספר. הטענה השנייה מחדדת עוד יותר את הטענה הכללית של קורח, "כל העדה כולם קדושים": מכיוון שיש קדושה בכל יהודי, מדוע צריך את משה ואהרן?!

איך משנים אדם?

משה השיב לקורח שגם טלית שכולה תכלת חייבת בציצית וגם בית מלא ספרים חייב במזוזה. בתשובתו של משה רבנו טמון מסר עמוק: יש הסבורים שאפשר להסתפק ברעיון עוצמתי,

שמותיר רושם חזק על האדם. אלא שבחלוף הזמן הרושם הזה יתפוגג ולא ישאיר השפעה מתמשכת על האדם.

לכן לא די ב'טלית שכולה תכלת' וב'בית מלא ספרים', אלא צריך חוטים מוגדרים – חוט מימין וחוט משמאל, חוט מלפנים וחוט מאחור. כמו כן אין להסתפק בספר התורה כולו, אלא צריך להוציא ולהבליט פרשה או שתיים, המדברות על התנהגות מוגדרת בחיי היום-יום, ואותן לקבוע בפתחי הבית.

יישום מעשי

קורח האמין שדי בהתעוררות כללית, ואילו משה רבנו, הרועה הנאמן של עם ישראל, הבין שכדי שההשפעה תהיה קבועה ועמידה לאורך זמן צריך לכוון אותה לדברים מוגדרים ומעשיים. לא די להאמין שהקב"ה ברא את העולם ומנהיג כל פרט בו, אלא הדברים צריכים לבוא לידי ביטוי בהתנהגות מעשית ויום-יומית – ציצית בבגד ומזוזה בפתח. כך ההכרה הכללית תמצא לה אפיקי יישום מעשיים ומוגדרים, ועלידי כך התורה תקיף את כל חייו של האדם ותאיר את כל ימיו.

(תורת מנחם, כרך עו, עמ' 361)

אמרת השבוע

שאלה מתמדת

בכמה וכמה התוועדויות סיפור הרבי מליובאוויטש את הסיפור על רבנו הזקן, שכאשר ישב בכלא הרוסי שאלו אחד השרים למשמעות השאלה 'אֵיכָה' ששאל הקב"ה את אדם הראשון. רבנו הזקן השיב, שזו שאלה נצחית שהקב"ה שואל כל אדם: 'אֵיכָה?', היכן אתה בעולם, מה עשית כדי למלא את שליחותך.

באותה התוועדות נכח יהודי בעל השפעה ציבורית, שכתב בעקבות זאת מכתב לרבי ובו שאל אם גם הרבי שואל את עצמו את השאלה 'אֵיכָה'. הרבי השיב לו במכתב ארוך, באנגלית, ובו הסביר כיצד אדם שיש לו השפעה ציבורית צריך לשאול את עצמו 'אֵיכָה'.

ובתשובה לשאלה השיב: "ה'אֵיכָה' שלי גורם לי להרהר באיזו מידה דבריי הביאו תועלת – לא בהיבט של זיכרונות נעימים, אלא בהיבט של 'המעשה הוא העיקר'".

מחלוקת קורח

וייפול על פניו" (במדבר טז, ג). חלקו כלפי מעלה, כנגד מי שהוא 'על' משה ואהרן, ומשה הבין את כוונתם ולכן נפל על פניו.

(נועם מגדים)

תשוקה ראויה

"זאת עשו, קחו לכם מחתות" (במדבר טז, ו). רש"י מפרש: "אין לנו אלא כוהן גדול אחד, ואתם מאתיים וחמישים איש מבקשים כהונה גדולה? אף אני רוצה בכך". וכי התכוון משה להצטרף חס ושלום למי שחולקים על כהונתו של אהרן? אלא מאתיים וחמישים האנשים ביקשו לזכות בכהונה גדולה מתוך הכרת גודל העילוי שבדבר. על זה ענה להם משה, שתשוקתם זו אכן רצויה, ולא עוד אלא שגם הוא שותף בכמהיה זו, אך למעשה – "אין לנו אלא כוהן גדול אחד", וחלילה מלחלוק עליו.

(הרבי מליובאוויטש)

להיכנע לרב

"רב לכם" (במדבר טז, ז). רק כאשר תכירו שעליכם להיות נכנעים לפני הרב, "רב לכם", אזי תוכלו לזכות לדבקות אמיתית בו יתברך, ולהיות "בני לוי", מלשון לווייה והתחברות.

(רבי נפתלי חיים מסטריזוב)

ללב של חב"ד

ליוו אישי והדרכה למבקרים באוהל הרבי ובמרכז חב"ד העולמי 770 בני יורק

לפרטים והרשמה כנסו לאתר חב"ד ישראל או שלחו הודעה לטלפקס: 051-5415770

ברוכים הבאים

ללא עלות

ש"ק ה'ל כלאים פרק ג'ה א' פרק ו'ח ב' פרק ט'ז ה'ל' מתנות עניים פרק א ג' פרק י"ד ד' פרק י"ז ה' פרק י"ח ו' ה'ל' תרומות פרק א'ג	לוח יומי ללימוד הרמב"ם כתקנת הרבי מליובאוויטש	האזנה לשיעורים היומיים הכנסו לאתר: 'האזינו.נט'

גאולפדיה
מנחם ברוד

כולם יקומו

תחית המתים. העיקר השלושה עשר ב"ג עיקרי האמונה הוא האמונה בתחיית המתים. מדברי חז"ל נראה לכאורה שיהיו מי שלא יקומו. המשנה (סנהדרין תחילת פרק י) מונה כמה ש"אין להם חלק לעולם הבא". ביניהם: אפיקורוס, "האומר אין תורה מן השמים", "האומר אין תחיית המתים מן התורה". אבל איך הדבר מתיישב עם תחילת המשנה: "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא"?

בספרי הקבלה מוסבר שהואיל וכל נשמה היא "חלק אלוה ממעל ממש", לא ייתכן שתאבד, אלא היא נצחית כמו הקב"ה עצמו (ראו 'עמק המלך' בתחילתו). האריז"ל כותב (לקוטי הש"ס, מסכת אבות): "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא... רק שזה יתקן עצמו בזמן מועט, וזה בזמן מרובה, אבל סופם הוא להימנות עם הצדיקים".

כיצד הדברים מתאימים עם אותם

מאמרי חז"ל המדברים על מי שאין להם חלק לעולם הבא? כמה תשובות בדבר: (א) הדברים נאמרו כשלא עשו תשובה, אבל אם שבו בתשובה - יקומו לתחייה. (ב) אפילו מי שלא עשה תשובה - יכול בנו, במעשיו הטובים, לזכותו ולהביאו לחיי העולם הבא. (ג) הדברים נאמרו קודם שהאדם נענש על חטאיו, אבל לאחר שקיבל את דינו, הוא זוכה לעולם הבא.

האריז"ל (שער הגלגולים הקדמה יא, ובספר הגלגולים פרק ה) אומר, שמי שבידו עוונות חמורים שדינם כלידון הגוף, הרי הנפש "מתגלגל בגוף ההוא השני, והוא יקום בתחיית המתים עם כל חלקי הניצוץ, וגוף הראשון נאבד ונכרת".

מפיצים באהבה

אמנון רחימוב

בן 82
תושב ירושלים
עבד בעבר בחברת 'בזק',
ואחרי פרישתו לגמלאות
עוסק במעשי חסד
והתנדבות. מדי יום שישי
הוא נוסע בקלנועית שלו
ומחלק את העלון

אני מחלק את 'שיחת השבוע' מראשית הופעתו. בכל יום שישי אני מקבל מהרב צבי רודמן, השליח בשוק מחנה יהודה, חבילת עלונים, ומחלק אותם בשוק עצמו וגם בדרכי חזרה לביתי, בשכונת הבוכרים.

כשאנשים רואים אותי הם מייד ניגשים אליי ומבקשים לקבל את העלון. יש אנשים קבועים שאני מביא את העלון לבתיהם. אני יודע עד כמה הם אוהבים את העלון, ומקפיד שתמיד יקבלו אותו. זה העלון המבוקש ביותר, ואף-על-פי שאני מקבל חבילה גדולה, תמיד הביקוש עולה על הכמות שיש לי.

הצטרפו למעגל המפיצים באמצעות אתר chabadisrael.co.il

סובלים מאקדמה / פסוריאזיס / גרד שלא עובר / יובש / מחלות עור אחרות?
האם שמעתם על הפטנט הישראלי מיביום?

די לסבול! יש פרוביוטיקה חדשנית לעור!

שירות לקוחות: 058-5554181 | להזמנות באתר: www.mibiome.co.il

חדש! סרום פרוביוטי טבעי לפנים פורמולה מוגנת בפטנט בינלאומי המיקרוביום של שוב צעיר (נכשיו במחיר השקה לזמן מוגבל. זמין באתר בלבד)

מה עושה את הסרום שלנו ייחודי? צמצום קמטים • תומך בשיקום המיקרוביום של העור מעניק לחות ממושכת וגמישות טבעית • נסבך במהירות, מתאים גם לעור רגיש • 100% מרכיבים טבעיים, ללא מים או חומרים סינתטיים

לרשימת בתי מרקחת וחנויות טבע ברחבי הארץ: mibiome.co.il/points-of-sale

מה הוא אותו טיפול בריאותי
שמוזכר בפרשתינו?

"...דבר הפריא ומתקים
ומכריא את אחרים" (רש"י)

גלו את קסם המלח לאיזון והתחדשות

'מילה של מלח' - חדר מלך בוטיק בת"א-יפו
הטיפול הטבעי והיעיל ביותר

- ✓ ניקוי דרכי הנשימה
- ✓ איזון גופני ונפשי
- ✓ טיפול בבעיות עור
- ✓ שיפור איכות השינה
- ✓ שיפור פעילות מערכת העיכול

'מילה של מלח'...

וגם מילה של רש"י 052-80-18-777

procreative a

שבחרו
להצטרף
לקולקטיב
הרפואי
תודה
לאלפי משפחות אנ"ש

ביטוח רפואי
מקביל
700
לחודש עלול ממוצעת למשפחה

ביטוח קולקטיב
רפואי
250
לחודש עלול ממוצעת למשפחה

ביטוח חיים
למשכנתא
בתנאים מיוחדים
60% הנחה

077.444.7777

גפן רבסט

מעשה שהיה

מנדי שייקביץ

המחלה נעלמה כלא הייתה

"אני רואה כאן דבר מדאיג", אמר הרופא לאם הילד. "עליכם לבוא לבדיקה מעמיקה ומקיפה יותר". לאחר אותה בדיקה הביע הרופא דאגה גדולה יותר.

זה היה ביוהנסבורג, דרום-אפריקה. ישראל שווימר, כיום מנהל כספים תושב ניו-יורק, היה אז ילד צעיר, שעבר ללמוד בבית ספר חב"ד בעיר.

וכך הוא מספר:

זמן קצר לאחר המעבר נלקחתי לבדיקת ראייה שגרתית. הרופא הבחין במשהו שאינו כשורה, והפנה אותי לבדיקות אצל מומחים. ביקרתי אצל יותר מממוחה אחד, ואובחנה אצלי מחלת עיניים ששמה רטיניטיס פיגמנטוזה.

מחלה זו גורמת ניוון של הרשתית, עיוורון לילה, ירידה הדרגתית בראייה ההיקפית, ולעיתים אף מובילה לעיוורון מוחלט. ככל שהמחלה פורצת בגיל צעיר יותר, כך הפגיעה הצפויה בראייה עלולה להיות חמורה יותר. טרם נמצא מזור למחלה זו.

הוריי נבהלו מאוד לשמוע שבנם צפוי לאבד את מאור עיניו. הם חשו חסרי אונים, עד שדודי הציע כי מאחר שאין לרופאים מה להציע, ניסע לבקר את הרבי מליובאוויטש בניו-יורק ונבקש את ברכתו.

הוריי קיבלו את ההצעה והצטרפנו לקבוצה בת כתריסר אנשים מדרום-אפריקה, שיצאו לחגוג את חגי תשרי האחרונים במחיצת הרבי. נחתנו בניו-יורק ביום רביעי, הושענא רבה, כ"א בתשרי תשמ"ד (1983).

מייד כשהגענו לבית מדרשו של הרבי התייצבנו בתור לקבלת פרוסת 'לקח' - עוגת דבש מתוקה לשנה טובה ומתוקה - מידו של הרבי, שעמד שעות בפתח סוכתו ובירך את הקהל הגדול.

דודי הציג אותי לפני הרבי - "ישראל-שלמה שווימר, מדרום-אפריקה". הוא לא אמר מילה על מצבי, ולכן מובן עד כמה הופתעתי כאשר הרבי אמר לי באנגלית, כשהוא מגיש לי פרוסת עוגה: "שאלוקים יִצְפֶּה אותך ללמוד תורה בעיניים פקוחות".

דברי הרבי עוררו התרגשות ושמחה רבה אצל כולם. מבחינתם, הרבי אמר את דברו, ואין ספק שאהיה בריא לגמרי.

לפני הנסיעה שלנו קבע דודי בעבורי תורים אצל מומחי עיניים במנהטן ליום שני, אחרי

"זה אותו ילד?". שווימר בריאיון ל-JEM. משמאל: קורא פסוק בכינוס ילדים לפני הרבי

דודי הציג אותי לפני הרבי ולא אמר מילה על מצבי. הופתעתי כשהרבי אמר לי באנגלית, כשהוא מגיש לי פרוסת עוגה: "שאלוקים יִצְפֶּה אותך ללמוד תורה בעיניים פקוחות"

שמחת תורה. הוריי הביאו עימם את כל הבדיקות שעברתי, והמומחים ביקשו לעשות שוב את כל הבדיקות, שלא היו נעילות כלל.

למחרת נערך בבית מדרשו של הרבי כינוס ילדים בהשתתפותו, ואני נקראתי לעלות על הבימה ולהכריז את הפסוק "ושיננתם לבניך". לאחר הכינוס הלכתי לפגוש את דודי, והוא אמר שדיבר זה עתה עם המומחים, והם אמרו שכל הבדיקות תקינות לחלוטין וכי אין לי שום בעיה בעיניים!

הרופאים אף אמרו שלא ייתכן שבדקו אותו ילד שעבר את הבדיקות המפורטות בתיק הרפואי שלי, מאחר שאין אצלי שום סימן להימצאות מחלת רטיניטיס פיגמנטוזה.

הוריי שמחו מאוד, ואחרי שובנו לדרום-אפריקה הלכו איתי לרופאים. הללו בדקו אותי ואישרו שאכן, כל סימני המחלה שראו בעבר - נעלמו, וכי אין שום בעיה רפואית בעיניים שלי!

חשוב לציין שאפילו לא הרכבתי משקפיים בילדותי. התחלתי להרכיב משקפיים רק בגיל שמונה-עשרה בעקבות אסטיגמציה קלה (צילינדר) שהתפתחה באחת מעיניי.

פעם אחת, כשהלכתי לבדיקת עיניים שגרתית, לצורך החלפת משקפיים, נחרדתי כאשר האופטומטריסט ביקש שאשוב לביצוע עוד כמה בדיקות. כשחזרתי הביתה כבר הייתי בפאניקה ממש. אמרתי לאשתי: "אולי קלקלתי את הברכה של הרבי. הוא אמר לי 'ללמוד תורה בעיניים פקוחות'. אולי לא הקדשתי לכך זמן מספיק". עבר שבוע לחוץ מאוד, עד שהגיעו תוצאות הבדיקות והתברר שאין שום סיבה לדאגה. אבל האירוע הזה שימש לי תזכורת למה שעברתי

כילד, וכיצד הרבי הציל אותי.

וזה מזכיר לי סיפור שקשור לעניין:

פעם אחת, בעת ביקור בארץ, הלכתי למוזיאון הילדים בחולון, שבו מתקיימת פעילות מיוחדת הנקראת 'דיאלוג בחשיכה'. הפעילות מיועדת לילדים ולמבוגרים, ובמהלכה מסיירים בחשיכה גמורה, וכך חווים ממש את ההרגשה שמרגיש אדם הלוקה בעיוורון.

במהלך הביקור שאלתי את המדריך שליווה אותנו אם נולד עיוור, או שהתעורר בשלב אחר בחייו. הוא סיפר שהתעורר בגיל עשרים. שאלתי כיצד זה קרה, ותשובתו הייתה: "לקיתי במחלה שנקראת רטיניטיס פיגמנטוזה".

באותו רגע חשבתי לעצמי: "זה עלול היה לקרות לי!".

(על פי 'הסיפור שלי', JEM)

jem.tv

הענק לעצמך זמן איכות.
תוכנית 'תורת חיים' השבועית.
הצטרפו עוד היום.

מעל המגבלות.

JOIN.JEM.TV

בתי עיניים
רשת חנויות אופטיקה

עקב הבקוש הגדול
המזין יחזור עד יום ה'
י"ד בתמוז התשפ"ה
10.7.25

בעז"ת

4
STANDING
TOGETHER

ארגון "פועל צדיק"
קרן תרומות
רשמי מן רשות המיסים
ע"ש ספר על חיי צדקה

משקפיים ועדשות מגע
לכלל עם ישראל - אנשים נשים וטף!!!

לעילוי נשמתו ולזכרו של הקדוש אורי בן עינב דינו הי"ד

מותנה בהצגת שובר בעת ההזדמנות!!! את השובר ניתן להשיג ללא הגבלה
במספר 053-4111613 או במייל poelzedek@gmail.com

משקפיים כולל עדשות עם אנטי רפלקס עד מספר 6.	מסגרת + עדשות הכי דקות בעולם עד מספר 15.
מסגרת + עדשות הכי דקות בעולם עד מספר 20.	מסגרת + עדשות מולטיפוקל שוויץ עד מספר 6.
מסגרת + עדשות להאטת המספר לילדים שוויץ עד מספר 6.	מסגרת + עדשות עם ציפוי בריאות וקרינה עד מס' 6.
מסגרת + עדשות עם ציפוי בריאות וקרינה עד מס' 10.	מסגרת + עדשות מתחלפות בשמש עד מספר 6.
מסגרת + עדשות מתחלפות בשמש עד מספר 8.	מסגרת + עדשות מתחלפות בשמש עד מספר 12.
5 תמיכות גדולות לעדשות	4 חבילות של עדשות מגע חתנה בקוטר 8.6 מאותו המספר.
4 חבילות מגע חודשיות הידרוסופט נושמות בקוטר 8.6.	עיסקה שנתי לעדשות חודשיות קליר בקוטר 8.7 עם צילינדר.
24 חבילות של עדשות מגע יומיות קליר בקוטר 8.7.	

לא כולל בדיקת עיניים

יחסיים רחוב שרעבי 5, גאולה
ימים א' ג' 12:00-20:00
ימים ב, ד, ה 10:00-17:00
בימי ו' וערבי חג התנועה סגורה

בני בוק רחוב ר' עקיבא 78 בפסא'
ימים א"ה- 12:00-18:00
בימי ו' וערבי חג התנועה סגורה

ליברוריים כללים ללא קבלת השובר, אפשר לפנות לחנויות ישירות בטלפון
1-700-700-148
STANDING TOGETHER | KIAL YISRAEL

הבשורה של עולם
התיירות הכשרה!

גיליון הבכורה
של מגזין טלחופש
יוצא לדרך!

• בקרוב בתיבות הדואר שלכם •

טלחופש

שירותי פרסום
במגזין <<<

072-322-3000

עם הרב משה מנחם מענדל פבזנר
מנהל בית חב"ד ברכסים

רציתי לשאול

עצם העניין של הליכה לצדיק בעת צרה מופיע בגמרא (בבא בתרא קטז,א): "כל שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים". המבי"ט כותב (בית אלקים שער התפילה פי"ב): "אנו רואים בתורה ובנביאים שכשהיו ישראל נמצאים בצרה היו באים אל הנביא שיתפלל בעדם אל ה' שיצילם מצרתם".

ואם זה כך בכל צדיק, על אחת כמה וכמה בצדיק שהוא 'נשמה כללית', שהמקושרים אליו הם חלק ממנו, ואם כן, הרי זה כמו שיד או רגל מבקשות מהראש לטפל בכאב שלהן, שאין זה כמו שפונים אל מישהו אחר, אלא הם מציאות אחת עם נשמת הצדיק.

ובפרט כשמדובר בצדיק שחי ופעל באותו דור, שרוחו מוסיפה לפעול בקרב תלמידיו ומקושריו, וממילא הקשר והחיבור גדולים עוד יותר.

עצם הבקשה מהצדיק אינה סותרת את הצורך להתפלל אל הקב"ה בלבד, מכיוון שהצדיק בטל אל הקב"ה ביטול מוחלט, והרי הוא כמו צינור להעברת הבקשות אל הקב"ה והורדת הברכות לעולם, וכדברי חז"ל "צדיק גוזר והקב"ה מקיים".

כשבאים לציון של צדיק ומתפללים שם, האם זו בקשה מהצדיק עצמו או שהכוונה היא שיתפלל בעבורנו לפני הקב"ה?

את מושג התפילה בקברי צדיקים מציאנו בספרות המרגלים, שכלב בן יפונה הלך לחברון, כדברי חז"ל שהלך להשתטח על קברי האבות, כדי שייצאל מעצת חבריו.

סוגיה זו נידונה בהרחבה בספרי הראשונים והאחרונים, המסבירים את תוכנה של ההשתטחות על קברי צדיקים, ואת ההליכה לצדיקים בכלל, ומדוע אין זה סותר את הצורך לבקש מהקב"ה בלבד. אבי-מורי, הרב אברהם ברוך פבזנר שליט"א, רבה של קהילת חב"ד בפריס, כתב על כך ספר שלם, 'על הצדיקים' שמו.

תרומת גוי
לספר תורה

הלכה למעשה
הרב מנחם והבה
ראש בית ההוראה 'תורה שלמה' י"ם

שאלה: בקהילתנו כותבים כעת ספר תורה. גוי ששמע על כך ביקש לתרום לספר התורה לרפואת בן משפחתו. האם לקבל את התרומה?

תשובה: מובא בגמרא שאסור לקבל צדקה מגוי. האיסור נלמד מהפסוק "פִּיבֶשֶׁתְּ קִצְיָהָ תִשְׁכַּרְנָהּ", הרומז שמעשי הצדקה של הגויים מאריכים את הגלות, עלידי שהם מזכים אותם. לכן אין לקבל מהם צדקה. ואולם במקום אחר מובא בגמרא שמותר לגוי לתרום נר לבית הכנסת, ואף משמע שמותר לו לתרום עוד דברים לבית הכנסת.

רבנותינו בעלי התוספות מיישבים שיש לחלק בין צדקה לעניים – האסורה, לבין נדבה לבית הכנסת ושאר צורכי קדושה – המותרת, משום שהיא דומה לקרבן נדבה, שהגויים רשאים להביאו. חילוק

זה התקבל גם להלכה בשולחן ערוך וברמ"א. כמו-כן בשאלתנו, החתם סופר כותב במפורש שמותר לקבל תרומה לספר תורה, כמו תרומת נר לבית הכנסת.

יש חשש נוסף, שאותו מעלה ספר חסידים: אולי תורם ספר התורה – הגוי – או יורשו, יטענו בעתיד לבעלות על הספר וידרשו אותו בחזרה. וכאשר יש חשש כזה, אכן אסור לקבל ממנו את התרומה.

כאשר הגוי מצוי בתהליך גיור – אמנם אין לחשוש מפניו, אך עדיין נותר החשש הנוגע ליורשיו החוקיים, שעלולים לטעון בעתיד לבעלות על ספר התורה.

ואולם חשש זה אפשר למנוע אם הגוי תורם מקצת הוצאות הספר בלבד, או שמבהירים לו מראש שזו תרומה גמורה, בלי שום מרכיב של בעלות.

מקורות: ישעיה כז,א. בבא בתרא יב. נזיר סבב. ערכין גב. תוס' בבא בתרא חב ד"ה יתיב. שו"ע יו"ד סי' רנד ס"ב (ובהגהות חתם סופר). סי' רנד ס"ד. ספר חסידים אות תרפ. כף החיים א"ח סי' קנד סקפ"ז.

תקציר: ר' יוסף יצחק נכנס לעיניים. מחר, החליט עם שניאור, הולכים לאתר הארועים המוזרים; אל המוסף של רחמים.

אוטו משגע

***

"בקר טוב!", קרא ר' יוסף יצחק בקול גדול לחלל המוסף הגדול. "הי! מה קורה פה? רבותי, לא יפה לריב על הבקר. באמת, רחמים, קצת יחס לעובד... מה קרה?"

רחמים ופועלו נפנו נדהמים אל ר' יוסף יצחק. רחמים כבד תמיד את ר' יוסף יצחק. עכשו היה נבוך מעט על התפרצותו. "לא, זה משהו בינינו", הצטדק. "הוא טוען שהוא לא מסכים לטפל באוטו הזה כי זה אוטו 'משגע'... אוטו 'מכשף'... שמעתי פעם שטות כזאת!"

תגובתו של ר' יוסף יצחק היתה מוזרה. הוא נגש אל הליפט, התבונן עמקות באוטו התלוי ועומד מעליו ואז פנה לאטו אחורנית. "אני חושש שהפעם סעיד צודק", הפתיע, לתדהמתו העצומה של רחמים. "זה ידוע, בסוג הזה של המכוניות... זה למבורגיני, לא?"

"נכון, הרב!", התלהב סעיד. ור' יוסף יצחק המשיך: "זהו זה! חשבתי שזה למבורגיני... הרי לשם של כל דבר יש משמעות. שום דבר זה לא סתם... רחמים! שאל את סעיד, הוא יודע ערבית, והוא יגיד לך מה זה 'ג'ני' בערבית..."

"ואללה... הרב צודק!", נתר ממקומו סעיד בהתפעלות. "למה ג'ני, אצלנו, זה שדים ורוחות! הרגשתי את זה! תודה, הרב! אתה רואה, רחמים? עכשו מי צודק, אני או אתה?"

רחמים תקע מבט מוזר בר' יוסף יצחק. האם הוא ידד שלי או של הערבי, חלפה מחשבה שקופה בראשו. אבל ר' יוסף יצחק אפלו לא קרץ לו. ההצגה עוד לא נסתמה.

"אבל אם אתם מעניינים, אני מכיר את הפסוק שמבטל את הכשופים של הלמבורגיני... זה דבר סודי מאוד, אבל גלו לי אותו פעם ואני מוכן להשתמש בו בשבילכם. זה עובד בתשעים ותשעה אחוז מהמקרים..."

עוד בטרם נכנסו פנימה שמענו את הצעקות. עצרנו על מקומנו והטינו אذن. זה היה וכוח חריף, שהתלחם בין רחמים לבין הפועל הערבי שלו, סעיד. פניו של ר' יוסף יצחק קדחו. "בפעם האחרונה שבקרתי אצל רחמים במוסף, לחשתי לו שיפטר מהעובד הזה כמה שיותר מהר. משהו בהתנהגותו ובעיניו שלו עורר בי חשד שהעובד הזה עלול להיות מסכן."

"אני לא מוכן לנגע באוטו הזה!", צרח בפנים סעיד. "זה אוטו משגע! נעלמים לו דברים בלי שאף אחד לקח אותם... אני לא רוצה צרות עם הפלש הזה, אמנן. אם אתה רוצה, רחמים, תחזיר לו אתה את האוטו!"

"רגע!", התרומם רחמים. "מי פה הבוס, אני או

אתה?! גש לליפט, תוריד את האוטו ותסיע אותו מיד למר אמנון! אבל מיד!"

"טוב, טוב, אתה הבוס", סנן סעיד ונגש אל הליפט, כשהוא מוסיף וממלמל כמה מלים בערבית. ר' יוסף יצחק, שמבין ערבית, נדרף. הפתתי בו בצפיה, והוא לחש לי: "אתה רואה? זה הפרצוף האמתי שלו. והוא עוד מוסיף להעסיק אותו!... שמע, יש לי רעיון פגז!", נתר פתאום ר' יוסף יצחק בעליצות. "אם זה יעבד כמו שצריך, גם סעיד יעזב את העבודה, וגם אמנון יגלה את המסתתר מתחת למכונית שלו. תראה מה הולך להיות פה עכשו..."

פרשה מי יודע

שאיפה חיובית

שאלה: איך יתכן שפרשה בתורה קרויה על שמו של קרח, שחלק על משה רבנו?

תשובה: אכן, קרח חטא חטא חמור ונענש על כך, אבל חטאו נבע משאיפתו להיות כהן גדול, ושאיפה זו עצמה היא דבר טוב וחיובי. כל יהודי צריך לשאף להגיע לקדושה העליונה ביותר. לכן הפרשה נקראת על שם קרח (הרבי מליובאוויטש).

שאלה: בתחלת הפרשה מזכיר און בן פלג כאחד השתפים במחלוקת קרח, ואולם בהמשך שמו אינו מופיע. מדוע?

תשובה: הגמרא (סנהדרין קטב) מספרת שאשתו שכנעה אותו לפרש מהמחלוקת, ובכך הצילה אותו. לעומתה, אשתו של קרח עודדה את בעלה לחלק על משה רבנו, והסוף היה מר. על כך הגמרא מביאה את הפסוק (משלי יד, א): "חכמות נשים בנותה ביתה ואולת בידה תהרסנו". כלומר, אשה חכמה בונה את ביתה, ואילו אשה חסרת דעת הורסת אותו כמו ידיה. אומרת הגמרא: "חכמות נשים בנותה ביתה" – זו אשתו של און בן פלג, ואולת בידה תהרסנו – זו אשתו של קרח.

שאלה: במחלוקת קרח השתתפו רבים. מדוע התורה מציגת את שמותיהם של דתן ואבירם דוקא?

תשובה: מפני שהם התערבו במחלוקת בלי שום סבה. הם לא היו משבט לוי, כמו קרח, וגם לא היו בכורים, ולא נלקחה מהם הכהנה. הם סתם התערבו בריב של אחרים. על כך נאמר הפסוק (משלי כו, ז): "מחזיק באזני כלב עבר, מתעבר על ריב לא-לו". עובר כלב ברחוב, ואתה תופס באזנו, והוא נושך אותך. כך האדם שמתערב בריב שאינו שלו, והסוף הוא שאש המחלוקת פוגעת בו (על פי הספר 'מנחה בלולה').

מה רבו מעשיה'ה

סולנודון קובני

ראיתם פעם בעל-חיים בעל אף ארוך כמו חדק, שמסוגל להכיש כמו נחש? יש חיה כזאת. זה הסולנודון הקובני, יונק קטן שחי באי קובה בלבד, והוא יוצא דפון ממש.

גדלו של הסולנודון כשל חתול קטן. פרוותו חומה-זהבה, שמכריזה באור, והאף שלו הוא הדבר הבולט ביותר – כמין חדק קטן שעוזר לו לחפש אכל ולהריח סכנות.

הסולנודון פעיל בעקר בלילה. יש לו עינים קטנות, ובקצרת זנבו הארוך הוא שומר על אזורן כשהוא מטפס על עצים. במשך היום הוא מסתתר במערות, בגמחות באדמה או בין שרשים של עצים.

הוא אחד היחידים בין היונקים שהוא גם ארסי. יש לו בלוטות רעל מיוחדות בפיו, והוא יכול להכיש טרף קטן ולהחזיר אליו את הרעל שלו, או להגן על עצמו בקצרת הארס. כשהוא לוכד טרף, הוא אווז אותו בפיו, בלוטות הארס מפרישות רעל דרך חריצים בשנים, וכך הארס מזרק לגופו של הטרף.

אין מה לדאג, ארסו של הסולנודון אינו מסכן לבני-אדם. ובכלל, הוא יצור בישן, שיעדיף להתרחק מכם. כדי למצא אותו, עליכם לחפש ביערות ההרריים של קובה, במערות ובאזורים שיש בהם הרבה חרקים.

למרות היותו בעל-חיים טורף, הסולנודון מצוי בסכנת הכחדה. בעלי-חיים חזקים ממנו, שהובאו לקובה על-ידי בני-האדם, כמו כלבים וגמיות, טורפים אותו. גם כריתת היערות מצמצמת את אזורי המחיה שלו.

כשר ההתרבות שלו קטן יחסית. בכל שנה ממליטה הנקבה בין גור אחד לשלושה, ולא כלם שורדים.

7

איור: מרדכי אייזנשטט

מאת: דניאל גורדון

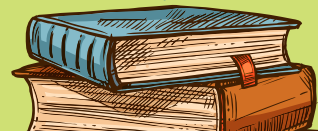
תקציר: ר' פסח'משה הולך אל הפריץ העשיר ומציג לפניו את הארנק שאבד. הפריץ ה'היר חושף בגסות את הארנק ומונה את השטרות. הכל נמצא שם, אך מ'חשבות ודוניות עולות בראשו

הפסח: יבוא

חברה הזמינה אותה לסיור בחצר ביתה. "ראי איזה ענבים יפים הכשילו בגפן שלנו. רוצה לטעום?", מציצה החברה. עצרי! מתר לה לאכל בחצר ענב אחד בלבד. כדי לאכל יותר, חתכים להפריש מהענבים תרומות ומעשרות.

הלכה בשבוע

חיים יהודיים

מנחם כהן

מסר מהרבי לאם השכולה

תעודת זהות. הגב' טלי לוי, תושבת מורשת בגליל התחתון. בנה, יקיר לוי הי"ד, מפקד יחידת מרגמות בגולני, נרצח בשמחת תורה תשפ"ד במוצב פגה. דבריה בטקס יום הזיכרון ריגשו רבים. עכשיו היא משתפת בסיפור המלא.

יקיר. אנחנו מתגוררים ביישוב מורשת בגליל התחתון, יישוב דתי שמוקף כפרים ערביים. יקיר היה בשמחת תורה ב'מגן באר'. הוא קם למשמרתו בשעה חמש וחצי, ובשעה שש וחצי, כשהתחילה המתקפה, מצאו את עצמם מול עשרות מחבלים שחדרו למוצב. התנהל קרב שנמשך שעות.

מסירת נפש. יקיר עזר לפצועים וגם יצא מדי פעם לירות במחבלים שמחוץ למבנה. בשתיים בצוהריים בערך הוא ועוד שלושה יצאו מחדר האוכל להילחם במחבלים, ולדאובן הלב נפגעו ונפלו, הי"ד. רק בשעה חמש אחר הצהריים הגיעו כוחות וחילצו את 24 החיילים שהתבצרו בחדר האוכל.

המסע. גדלנו וחונכנו ואף חניכנו על אהבת הארץ, אבל ההתמודדות עם נפילת הבן הייתה קשה לי מאוד. החלטנו לנסוע לארה"ב עם ילדינו הקטנים כדי להתאווור מעט.

הרבי. טיילנו בניוירוק, ואמרתי לעצמי שאני רוצה לנסוע לרבי. הגענו לבית המדרש. בחור לקח אותנו לסיוור והתרגשנו מאוד. הוא הראה לנו כל פינה: איפה הרבי התפלל והתוועד, היכן קיבל ליחידות וכו'. לאחר מכן הכניס אותנו לחדר השידורים, שממנו דברי הרבי היו משודרים לעולם כולו.

תשובות. פגשנו שם את הרב מנחם מענדל אייזנבך, שקיבל את פנינו במאור פנים. הוא העניק לנו את הספר 'לאן הלכת', מכתבי הרבי למשפחות שכולות אחרי מלחמת יום הכיפורים. הייתי מרותקת. מצאתי בספר תשובות לשאלות

אחרי שמשפחת לוי איבדה את בנה יקיר בקרב מול המחבלים, יצאה למסע בארה"ב. שם חשה נחמה אמיתית, בביקור בציונו של הרבי ובבית מדרשו

"למה קראת לי?". למעלה: ילדי משפחת לוי בציון הרבי

שלי. משם נסענו לציון של הרבי.

השגחה. בחדר הכניסה התנוססה תמונה גדולה של הרבי. עצרתי ופניתי לרבי בשאלה: למה קראת לי? מדוע הבאת אותי לכאן? הבחור שליווה אותי פתח ספר והראה לי מכתב של הרבי לאלמנה. הרבי כותב לה: 'אל תדאגי, יהיו לך שמחות בבית'. זה בדיוק מה שרציתי לשמוע, כי רציתי חתונה בבית. יקיר היה הבן השני, ויש לנו בן גדול יותר, ייבדל לחיים טובים. כתבתי שאני מבקשת שתהיה תחיית המתים ושהרבי יברך כל אחד מהילדים. נכנסנו פנימה והתפללנו, ויצאנו משם מלאים.

אהבת הארץ. כשחזרנו לארץ, רכנתי ונישקתי את האדמה. הרגשתי שיצאתי סוערת וחזרתי מלאת אהבה לארץ. אנחנו עדיין במסע, ואני מאמינה שבורא עולם יגלה לנו את האור.

זיכרון. לקראת טקס יום הזיכרון ביישוב שלנו, יישוב קטן שנהרגו בו ארבעה חיילים, התבקשתי להיות נציגת ההורים. ישבתי לכתוב לעצמי מה אני עומדת לומר. הדלקתי נר לרבי וביקשתי מה' שיעזור לי לכוון את הדברים.

משיח. באותו בוקר באתי לגן עם הילד. הגננת החב' דניקית סיפרה לי שבדיוק בימים אלה, לפני יותר משלושים שנה, הרבי אמר: 'עשו כל אשר ביכולתכם להביא בפועל את משיח צדקנו'. הגבתי ואמרתי: וואו, אני מרגישה שאבקש משיח. אני הולכת היום לומר את הדברים האלה. היא הראתה לי את המקור בדברי הרבי.

נאום. בנאומו אמרתי: 'הרבי מליובאוויטש קרא בכ"ח בניסן ואמר: 'הדבר היחידי שיכולני לעשות הוא למסור זאת לכל אחד מכם, עשו כל אשר ביכולתכם לפעול את ביאת משיח בפועל ממש'. בשם השם, בשם הרבי מליובאוויטש ובשם יקיר שלי הי"ד, ובשם כל משפחות הגבורה, אני פונה לכל עם ישראל להאמין ולפעול כדי לקרב את גאולת ה', לבניין בית המקדש ולתחיית המתים. אף-על-פי שיתמהמה, עם כל זה אחכה לו בכל יום שיבוא'.

גאולה. אחרי הטקס ניגשו אליי נשים ואמרו: "גייסת אותנו להביא את המשיח!". זו המטרה שלנו, להביא את הגאולה, וזה לא יקרה אם אנשים ימשיכו בחייהם הרגילים. אני מתעוררת כל בוקר עם ההכרה "אף-על-פי שיתמהמה, עם כל זה אחכה לו", ומקווה שזה יתגשם בקרוב ממש.

הרשת המשתלמת בישראל עם

כשרויות מהזדרות

הרשת המובילה בישראל למוצרי חלב

מחסני השוק **מחסני השוק**

מבחרים בכל מוצר **שומרים**